

LIVERPOOL
HOPE
UNIVERSITY

LIETUVOS ISTORIJOS
INSTITUTAS

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

СВІТ У ПОШУКАХ НОВОГО ПОРЯДКУ:

ТРАНСФОРМАЦІЯ
ПОЛІТИЧНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ
ДЕРЖАВ І РЕГІОНІВ
У КОНФЛІКТНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ

26-27 березня 2026 року

Переяслав (Україна)

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції

**«Світ у пошуках нового порядку:
трансформація політичної суб'єктності держав
і регіонів у конфліктному середовищі»**

УДК: 327.5 (100)
С24

Світ у пошуках нового порядку: трансформація політичної суб'єктності держав і регіонів у конфліктному середовищі: матер. міжнар. наук.-практ. конф., Переяслав, 2026, 164 с.

*Рекомендовано Вченою радою Університету Григорія Сковороди в Переяславі,
протокол № 8 від 25.03.2026 р.*

Редакційна колегія: Коцур В. В., доктор історичних наук, професор, **Дем'яненко Б. Л.**, доктор політичних наук, професор, **Дудар В. Л.**, кандидат історичних наук, доцент, **Коцур Л. М.**, доктор історичних наук, доцент, **Прядко Т. П.**, кандидат політичних наук, **Рубан А. О.**, кандидат філософських наук, доцент, **Скибіцька Д. Г.**, викладач, старший лаборант.

Збірник матеріалів сформовано за результатами міжнародної науково-практичної конференції «Світ у пошуках нового порядку: трансформація політичної суб'єктності держав і регіонів у конфліктному середовищі», яка відбулася 26-27 березня 2026 року на базі Університету Григорія Сковороди в Переяславі за підтримки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, міжнародних партнерів з Великої Британії, Республіки Молдови, Литви.

Збірник уміщує тематичні статті, присвячені актуальним проблемам міжнародних відносин, трансформації політичної суб'єктності держав і регіонів, безпековим викликам сучасності, питанням геополітики, міждержавної взаємодії та розвитку демократичних інститутів у конфліктному середовищі. Матеріали видання становлять науковий і практичний інтерес для дослідників, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться сучасними політичними процесами.

Усі матеріали подаються в авторській редакції. За зміст і якість поданих текстів відповідальність несуть автори. Використання текстів або частин тексту можливе тільки за умови посилання на цей збірник та автора тексту.

Ірина ЖЕРЕБЯТНИКОВА, кандидат соціологічних наук, доцент Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця
ORCID: 0000-0001-7908-6780

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ МАТРИЦІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

В умовах глобалізаційних процесів, зміни міжнародної системи, зміни характеру загроз істотно трансформується і система міжнародної безпеки. На сучасному етапі однією з найважливіших умов підтримання стратегічної стабільності на глобальному рівні є забезпечення інформаційної безпеки в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Проблеми глобальної безпеки посідають особливе місце в структурі міжнародної інформаційної політики, визначають суперечності сучасного етапу міжнародного розвитку, які досягли такого рівня і гостроти, що можуть поставити під загрозу забезпечення світового порядку та реалізацію стратегій становлення глобального інформаційного суспільства. Глобальна безпека є важливим чинником міжнародних відносин, вплив якого має універсальний характер і врахування якого в діяльності міжнародного співтовариства та в зовнішній політиці окремих держав призводить до радикальних змін у поведінці акторів міжнародних відносин, до трансформації самої сутності проблеми безпеки після закінчення «холодної війни» і розпаду біполярної міжнародної системи [1, с. 124].

Міжнародна інформаційна безпека визначається як взаємодія акторів міжнародних відносин з операцій підтримання сталого миру на основі захисту міжнародної інфосфери, глобальної інфраструктури та суспільної свідомості світової спільноти від реальних і потенційних інформаційних загроз. Інфосфера - міжнародний інформаційний простір, що охоплює інформаційні потоки, інформаційні ресурси та всі сфери життєдіяльності цивілізації. Інфосферу також можна визначити як кіберпростір разом із засобами масової інформації [2, с. 125]. Міжнародні інформаційні операції характеризуються як форма міждержавного протиборства, яка реалізується з використанням інформаційного впливу на системи управління різного призначення інших держав, а також на політичну владу і суспільство в цілому, на інфраструктуру і засоби масової комунікації для досягнення переваги і кінцевої мети інформаційної операції з одночасним захистом національної інфосфери від аналогічних дій.

Поняття інформаційної безпеки залежно від його використання розглядається у декількох ракурсах. У найзагальнішому вигляді - інформаційна безпека - це стан захищеності інформаційного середовища суспільства, який забезпечує його формування, використання і розвиток в інтересах громадян, організацій, держави. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та виникнення загроз, пов'язаних із кіберзлочинністю, кібертероризмом та інформаційними війнами, призвели до формування в різних державах окремих стратегій забезпечення інформаційної безпеки, за допомогою яких вони закріплюють своє бачення відповідного поняття, визначають загрози в інформаційній сфері та вектори національних зусиль і міжнародного співробітництва з метою протистояння інформаційним загрозам [3, с. 282].

Інформаційна безпека держави, стосується різноманітних сфер, її природа така, що вона являє собою невід'ємну частину національної безпеки та кожної її складової. Крім того, інформаційна безпека - це стан захищеності не тільки інформаційного простору, а й національних інтересів держави, законодавчого регулювання інформаційного простору, прав і інтересів громадян від існуючих і можливих загроз в інформаційному середовищі. Слід зазначити, що інформаційна безпека явище багатогранне, її можна розглядати як: процес захисту інформаційного простору країни та інформаційних ресурсів та масивів даних, в тому числі конференційної державної інформації від розголошу; як процес контролю за інформаційними потоками з метою обмеження доступу до протизаконної, агресивної та провокативної інформації; механізм захисту національного інформаційного простору від зовнішніх впливів; інструментом для підвищення рівня надійності інформаційного простору [1, с. 127].

Якщо розглядати структурну матрицю забезпечення інформаційної безпеки, то можна відокремити наступні рівні: - нормативно-правовий - закони, нормативно-правові акти тощо; - адміністративний - дії загального характеру, які вживаються органами державного управління; - конкретні процедури забезпечення інформаційної безпеки; - програмно-технічний - конкретні технічні заходи забезпечення інформаційної безпеки [2].

Складовими інформаційної безпеки виступають:

- кібернетична безпека; - інформаційно-технологічна безпека; - інформаційно-психологічна безпека.

Зазначимо, що кібернетична безпека зосереджена на вивченні процесів формування, функціонування та еволюції кібероб'єктів, виявлення джерел небезпек, що утворюються при цьому, визначення їх

характеристик, а також їх класифікацію та формування нормативних документів. Інформаційно-технологічна складова інформаційної безпеки дуже наукомістка, вона охоплює: - створення, використання та розвиток інноваційних технологічних рішень в сфері інформатизації; - захист інформаційних ресурсів та форм їх власності; - ефективного, надійного та якісного забезпечення суспільства інформаційними продуктами; - сприяння розвитку правового середовища для реалізації прав громадян в процесі вироблення та споживання інформації; - підтримка проектів розвитку національного інформаційного простору; - забезпечення національної і міжнародної інформаційної безпеки тощо. Інформаційно-психологічна складова уявляє собою стратегічний інструмент формування громадської думки і впливу на масову політичну поведінку [3, с. 285].

Комплекс питань інформаційної безпеки держави включає такі сфери державної діяльності, як: захист та обмеження обігу інформації; захист інформаційної інфраструктури держави; безпека розвитку інформаційної сфери держави; захист національного інформаційного ринку; попередження інформаційного тероризму та інформаційної війни [1].

На сучасному етапі в державах відбувається створення нових спеціальних державних відомчих підрозділів, які офіційно декларують не тільки захист державних і комерційних комп'ютерних мереж і систем, але і можливість проведення атак на інформаційні об'єкти недружніх держав. Крім держав, сьогодні суб'єктами інформаційного протиборства можуть бути недержавні гравці, при цьому дослідники відзначають, що в ситуації поширення мережевих організацій в Інтернеті відбувається створення нових суб'єктів інформаційного протиборства, таких як «мережеве ополчення», підрозділи «мережевих війн», що входять до самоврядних приватних і неурядових організацій та приватних військових компанії, дії яких можуть мати свою внутрішню логіку, свою мотивацію і цілі [3, с. 286].

Необхідність забезпечення інформаційної безпеки зумовлена прагненням кожної країни засвідчити свою присутність на міжнародній арені, з чого випливає необхідність оборони національних інформаційних мереж. Серед стратегічних завдань забезпечення інформаційної безпеки держави потрібно виокремити наступні: - створення потужного державного інформаційного простору; - створення системи протистояння будь-якій інформаційній загрозі; - захист власних інформаційних ресурсів. Інформаційна безпека визнається невід'ємним елементом системи національної безпеки. При цьому, інформаційна безпека як складова національної безпеки держави може розглядатися як її самостійна частина. Міжнародний характер загроз інформаційної безпеки зумовлює необхідність вироблення спільної стратегії інформаційної безпеки і розвиток міждержавного співробітництва в рамках міжнародних організацій у зазначеній сфері. Питання забезпечення інформаційної безпеки є вкрай важливими для української держави на сучасному етапі, що, насамперед, обумовлено необхідністю протистояти протиправним посяганням на інформаційний простір України [2].

Таким чином, грамотна інформаційна політика в сучасному світі вважається одним з гарантів успіху внутрішньополітичних перетворень і запорукою підтримки міжнародної спільноти. Недостатність національної інформаційної стратегії може привести в відповідних умовах до того, що держава опиниться в ряду міжнародних «агресорів», буде позбавлена міжнародної підтримки, впливу, вигідних економічних контрактів, поставлена в ситуацію постійного політичного тиску. Захищаючи свої інформаційні інтереси, кожна держава має дбати про інформаційну безпеку. Збалансована державна інформаційна політика повинна формуватися як складова її національної безпеки та частина соціально-економічної політики, виходячи з пріоритетності національних інтересів та загроз.

Список використаних джерел:

1. Фролова О.М. Міжнародне співробітництво в галузі забезпечення інформаційної безпеки. Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини. 2019. Вип. 46. С. 123-136
2. Грицун О.О. Поняття міжнародної інформаційної безпеки: порівняльно-правовий аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2015. Т.3. Вип. 31. С. 123-127.
3. Войціховський А.В. Інформаційна безпека як складова системи національної безпеки (міжнародний і зарубіжний досвід). Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія «Право». 2020. № 29. С. 281-288.

СВІТ У ПОШУКАХ НОВОГО ПОРЯДКУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ДЕРЖАВ І РЕГІОНІВ У КОНФЛІКТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
Переяслав, 26-27 березня 2026 року
Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. Відповідальність за зміст статей, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Тексти друкуються в авторській редакції. Редакція тексти не рецензує та не повертає.

Комп'ютерний набір: Д. Г. Скибіцька
Комп'ютерна верстка: Д. Г. Скибіцька

Адреса редакції: вул. Сухомлинського, 30,
м. Переяслав, Київська обл.
08400
